

Se, sans, skab og snak

Et undervisningsforløb for elever i modtageklasser i Danmark.

Børnemuseet Muserum

I samarbejde med Kultur- & Skoletjenesten Midt- og Vestsjælland og
Kultur- og Integrationspuljen Roskilde Kommune

Af Anna Zieler og Marie Abel Hesse

2017

Se, sans, skab og snak

Et undervisningsforløb for elever i modtageklasser i Danmark.

Introduktion til forløbet:

Projektet 'Se, sans, skab og snak' er et inspirationsforløb, hvor det at kigge på kunst, få en sanselig oplevelse på baggrund af et kunstværk og selv blive inspireret til at skabe sit eget værk, er brugt som redskaber til sprogstimulering og til at understøtte dansk kulturforståelse.

I forløbet har underviserne brugt kunstformidlingsmetoden Visual Thinking Strategies (VTS).

VTS er en kunstformidlingsmetode, som handler om at støtte børn og unge i at udvikle refleksion, kritisk tænkning og kommunikationsevner via dét at observere kunst i en gruppesammenhæng. Metoden er udviklet af psykolog Abigail Housen fra Harvard University og tidligere leder af undervisningsafdelingen på Museum of Modern Art (MoMA) i New York, Philip Yenawine. I dag praktiseres metoden på en lang række museer og skoler i hele USA.

Metoden tager udgangspunkt i børnene selv, og bygger videre på børnenes egne erfaringer og observationer. Ved at lade børn ytre sig og begrunde hvad de observerer i et kunstværk, det kan både være et maleri, en skulptur – og når de er øvede et digt eller lignende, opmuntrer man den verbale kommunikation og evnen til at reflektere.

Hvis I ønsker at høre mere om oplæg og kurser i Visual Thinking Strategies, kan I skrive til info@muserum.dk.

Forløbet kan naturligvis også benyttes uden kendskab til VTS.

Dette forløb lå i efterårshalvåret af undervisningsåret.

God fornøjelse!

P. S. Krøyer

Skagensmaler: fest og fejring i Danmark

Formål:

At snakke om, hvordan vi fejrer og fester i Danmark - og i forlængelse heraf om, hvad man kan forvente, hvis man bliver inviteret til børnefødselsdag i Danmark.

Andre samtaleemner billedet lægger op til er mad og drikke, alkohol, service, familierelationer, kønsroller, påklædning, udendørs og indendørs, fortid og nutid.

Materialer:

Kopi af maleriet 'Hip hip hurra!' af P. S. Krøyer fra 1888.

Duge, servietter, smukt service, blomster, flag etc.

Lagkagebunde og ingredienser til en lagkage som f.eks. flødeskum, kagecreme, bananskiver, marengskys, krymmel mm.

Drikkevand

Metode:

At snakke om Krøyers værk ud fra kunstformidlingsmetoden Visual Thinking Strategies.

At dække op til fødselsdagsfest og skabe en lagkage.

At snakke sammen undervejs om hvad det er I ser, hvad det er I skaber og om materialerne.

Forløbsbeskrivelse:

Før: Læg en fin sammenfoldet dug og stil fine tallerkner, smukke glas, karafler, servietter, kagegafler, teskeer, bordpynt, blomster mm. under et lagen. Find et billede af en lagkage eller lav en lagkage som eksempel. Skær med et vandglas tre mindre runde stykker lagkagebund ud til hver elev. Forbered de andre ingredienser til lagkagerne. Anret dem på fade og dæk dem til.

Under:

Vis eleverne maleriet af Krøyer. Snak med børnene om hvad de ser på værket. Brug eventuelt formidlingsmetoden Visual Thinking Strategies. Når I har udtømt værket, kan I snakke om hvornår man fejrer noget og hvordan det foregår. Fortæl at du hjemme hos dig for eksempel fejrer fødselsdag, og at det kunne foregå nogenlunde som de fejrer på billedet, men at der mangler noget vigtigt på maleriet, hvis det er en fødselsdag - nemlig en kage! Snak med dem om, hvad de spiser til en fødselsdag. Vis dem nu (billedet af) din lagkage og fortæl at lagkagen er en traditionel dansk fødselsdagskage og at du nu gerne vil invitere dem til at holde fødselsdagsfest med dig. I skal selvfølgelig først dække bordet sammen. Start med at vise dem dugen på værket og spørg dem, om de ved hvad det er? Tag nu dugen frem og lad dem lægge den glat på bordet. Fortsæt genstand for genstand og referer til maleriet når det er aktuelt. Når bordet er fint dækket og pyntet skal I selvfølgelig lave lagkager. Præsenter nu ingredienserne til kagerne del for del, og forklar præcis hvad det er, så børnene ved hvilke ingredienser der er i en lagkage og at den ikke indeholder gelatine o.l.

Når I er færdige kan I eventuelt synge fødselsdags sang og spise lagkage.

Når I alle sidder ved bordet, kan I genskabe 'Hip hip hurra!' og tage et foto af det.

Efter:

Giv børnene fotoet deres 'Hip hip hurra!' øjeblik eller en kopi af Krøyers maleri med hjem. Skriv eventuelt bagpå: I dag har jeg lavet en lagkage, spørg mig meget gerne om hvad det er?

Henry Heerup

Skraldekunst: hvorfor passer vi på vores miljø i Danmark?

Formål:

At snakke om hvordan vi forholder os til skrald i Danmark - om affaldssortering, genbrug og upcycling.

Andre samtaleemner billedet lægger op til er legekultur, familierelationer, udendørs og indendørs, gammelt og nyt, fortid og nutid, påklædning.

Materialer:

Kopi af fotoet 'Nanna, Ole og Heerup ved skraldemodellen Røde hest' fra ca. 1944.

Skotøjsæsker samt diverse andre skralde-genbrugsmaterialer, såsom propper, æggebakker, ispinde, kapsler, stofrester mm.

Limpistoler og limpatroner

Maling og pensler

Evt. glimmer

Metode:

At snakke om Heerups værk ud fra kunstformidlingsmetoden Visual Thinking Strategies.

At skabe kunst ud af skrald.

At snakke sammen undervejs om hvad det er I ser, hvad det er I skaber og om materialerne.

Forløbsbeskrivelse:

Før: Indsaml en skotøjsæske til hver elev og andet skrald til skraldekunst. Læg det på et langbord og dæk materialerne til med et stykke stof. På et andet bord opstilles limpistoler, maling, pensler, glas med vand til brugte pensler, glimmer eller anden pynt. Disse materialer dækkes også med et stykke stof. Lav et eksempel på en skraldeverden i en skotøjsæske.

Under:

Vis eleverne fotoet af Heerup. Snak med børnene om hvad de ser på værket. Brug eventuelt formidlingsmetoden Visual Thinking Strategies. Når I har udtømt værket, kan I snakke om hvorfor det er vigtigt ikke at smide skrald i naturen og at man udover at smide skrald væk, også kan bruge dem til at skabe for eksempel kunst ud af - lige som Heerup gjorde.

Nu kan du løfte sløret for skraldematerialerne. Introducer skraldematerialerne og forklar at eleverne nu får lov til at skabe deres egen skraldekunst. Skotøjsæsken er deres ramme, som de kan udsmykke lige som de har lyst til. Brug din egen æske som eksempel.

Løft nu sløret for materiale-bordet og snak om hvad de forskellige materialer hedder, hvad man kan bruge dem til og hvad man skal passe på når man bruger dem. I dette tilfælde ikke at brænde sig på limpistoler, at huske at sætte penslen i vand efter brug og at have en bakke under det man drysser glimmer på, så det ikke kommer over det hele.

Lad børnene gå i gang med at skabe deres egne skraldekunstværker og snak med dem undervejs om deres ide til et værk og om deres materialevalg.

Efter:

Børnene får deres værker med hjem, så de kan vise deres familie hvad de har lavet og fortælle dem om det. Lav eventuelt et lille postkort til hvert barn hvor der står: I dag har jeg lavet skraldekunst, spørg mig meget gerne om hvad skrald er?

H. A. Brendekilde

Kunstmaler: hvilke årstider har vi i Danmark?

Formål:

At snakke om de fire årstider i Danmark.

Andre samtaleemner billedet lægger op til er natur, påklædning, menneskelige relationer, farver.

Materialer:

Kopi af maleriet 'Juletræsfældning' af H. A. Brendekilde fra 1885.

Eventuelt kopier af andre malerier af årstider af Brendekilde.

Æbler

Boller

Vand eller kamillete

Til første aktivitet:

Et lille lærred til hver elev

Sort, kobber, guld og perlemorsfarvet maling

Pensler og glas med vand til brugte pensler

Glimmer

Tørrede og pressede blade

Til anden aktivitet:

Kopiark med billeder af tørrede og pressede blade

Et stykke akvarelpapir i postkortstørrelse til hver elev

Sakse

Bløde blyanter

Malertape

Hårde blyanter

Sorte sprittuscher

Akvarelmaling

Pensler og gas med vand til vandfarverne

Metode:

At snakke om Brendekildes værk ud fra kunstformidlingsmetoden Visual Thinking Strategies.

At smage på efterår og bruge efterårsmaterialer til kunst

At snakke sammen undervejs om hvad det er I ser, hvad det er I sanser, hvad det er I skaber og om materialerne.

Forløbsbeskrivelse:

Før: Gør et bord klar med materialerne til aktivitet 1 og et andet bord klar med materialerne til aktivitet 2. Lav et eksempel på hver aktivitet. Anret maden og drikkevarerne.

Under:

Byd børnene på æbler, boller og te. Vis eleverne maleriet af Brendekilde. Snak med børnene om hvad de ser på værket. Brug eventuelt formidlingsmetoden Visual Thinking Strategies. Når I har udtømt værket, kan I snakke om hvilken årstid billedet handler om. Fortæl nu om de

fore årstider i Danmark. Brug eventuelt andre af Brendekildes værker til at vise hvordan årstiderne ser ud. Spørg eleverne om hvordan årstiderne er der hvor de kommer fra.

Fortæl at I nu skal lave noget om årstiden efterår. I efteråret er æblerne modne og bladene falder af træerne og de er fantastisk smukke. I skal derfor lave noget kunst med blade. Ved det ene bord (aktivitet 1), kan børnene vælge et af de pressede blade. Så kan de male bladet med guld, kobber eller perlemor og drysse glimmer på. Mens det tørrer, kan de male deres lærred sort. Mens malingen på lærredet stadig er vådt, kan de bruge den til at lime deres malede blad fast på lærredet med. Ved det andet bord (aktivitet 2) kan børnene vælge den kopi af et tørret blad, de bedst kan lide og klippe den groft ud af arket. Det er vigtigt, at de ikke klipper helt ind til kanten af bladet, da det så kan være svært at skraverse efterfølgende. Ved at skraverse tæt med den bløde blyant bag på kopien, skaber børnene deres eget kalkerpapir. Nu kan de lægge den skraverede side nedad mod akvarelpapiret. Sæt eventuelt kopien fast med malertape på akvarelpapiret. Tegn nu med den hårde blyant ovenpå bladets årer. Alt det børnene tegner op, bliver overført til akvarelpapiret. Når børnene er tilfredse med deres overførsel af bladet, kan de tegne stregerne op med sort sprittusch. Herefter kan de male deres blad-postkort med akvarelmaling. Begge aktiviteter kræver megen voksenstyring og giver god anledning til at snakke med det enkelte barn.

Efter:

Giv børnene deres efterårsværker med hjem. Skriv bag på postkortet: I dag har jeg snakket om årstiderne. Spørg mig meget gerne om hvad efterår er?

Svend Otto S.

Illustration: hvad er (jule)hygge i Danmark?

Formål:

At snakke om hvordan vi fejrer jul i Danmark

Andre samtaleemner billedet lægger op til er betydningen af jul og traditioner ved juletid for det enkelte barn, andre højtider og hvordan de fejres samt vinter, kulde og hygge-begrebet.

Materialer:

Kopi af illustrationen til H. C. Andersens 'Juletræet' fra bogen 'Børnenes H. C. Andersen' udgivet af Carlsen i 1999.

Julesmåkager og klementiner.

Gran

Materialer til klip og klister: sakse, limstifter, glanspapir, karton, skabeloner til nisser, julehjerter, kræmmerhuse mm.

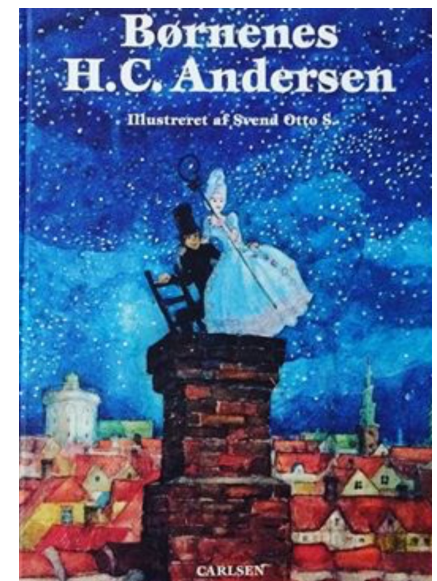
En playliste med danske julesange og -salmer

Metode:

At snakke om Svend Otto S.'s illustration ud fra kunstformidlingsmetoden Visual Thinking Strategies.

At smage på og dufte til julen.

At snakke sammen undervejs om hvad det er vi ser, hvad vi sanser, hvad det er vi skaber og om materialerne.

Forløbsbeskrivelse:

Før: Forbered fade med julesmåkager, brænd lidt gran og vift det rundt i lokalet og stil klementiner frem i skåle. Læg materialer til klip og klister frem og sørg for at have nogle fine eksempel på julepynt og nogle gode skabeloner klar. Pynt gerne op med gran, julekugler og andet jule.

Under:

Vis eleverne illustrationen af Svend Otto S. Snak med børnene om hvad de ser på værket. Brug eventuelt formidlingsmetoden Visual Thinking Strategies. Når I har udtømt værket, kan I snakke om hvordan, juletiden er en mørk og kold periode, og at man i Danmark godt kan lide at hygge sig indenfor i den tid. Det at hygge sig er når man skaber en dejlig stemning, eventuelt spiser noget rart og laver noget sammen med dem, man er glad for at være sammen med - eller hvor man kan pakke sig varmt ind og lave noget man godt kan lide selv. En af de dejlige ting vi godt kan lide at spise i julen er julesmåkager. Vis børnene hvilke småkager, de kan prøve. Husk at gøre det klart, at småkagerne ikke indeholder svinekød, da det godt kan være en bekymring for nogle børn. Byd nu kagerne rundt og lad børnene snuse til dem og smage på dem. I kan nu snakke om, hvad der er i kagerne og om de kan genkende nogle af ingredienserne. Fortæl også at klementiner er en frugt mange danskere forbinder med juletid. De dufter så dejligt! Byd også klementinerne rundt.

En af de hyggelige traditioner vi har i Danmark er klip-og-klister. Her laver man pynt af papir. Tag nu eksemplerne frem og vis hvad børnene kan lave i dag. Fortæl gerne lidt om hver ting og vis og sæt ord på hvilke materialer, de kan lave dem af. Foreslå også børnene at de kan lave en guirlande sammen til deres klasselokale, ved et af bordene, så de har noget de kan tage hjem og pynte klassen med efterfølgende.

Sæt nu julemusikken på og lad børnene hygge sig med klip-og-klister. Gå rundt og hjælp med projekterne og snak med børnene om hvad de laver, hvad de laver det af og hyg dig sammen med dem.

Efter:

Giv børnene deres julepynt med hjem. Giv dem et julekort med hjem til deres familie, hvor der kan stå: I dag har jeg hørt om dansk jul. Spørg mig hvad julepynt er?